

»The sweating system«.

I 1888 nedsatte det engelske Overhus en Kommission til Undersøgelse af »the sweating system« i London. Under Titlen »First Report from the Select Committee of the House of Lords on the Sweating System« har Kommissionen offentliggjort de afholdte Vidneforhør; de fylder mere end 1000 Foliosider.

»The sweater«, Svederen, er ikke den Mand, der sveder, men den, som faar sine Arbejdere til at svede. Han faar hos Fabrikanten en Bunke Tøj eller Klæde eller andet Stof, i tilskaaret Stand, som han tager hjem med for der at lade det sy. Han beskæftiger et Antal Folk, der under de slettest mulige hygiejniske Forhold maa arbejde 14, 16 eller 18 Timer i Døgnet. Lønnen er elendig. Svederen selv tager Halvdelen af, hvad der betales for Arbejdet; den anden Halvdel fordeler han mellem sine Folk. Mellem Svederne indbyrdes er der en stærk Konkurrence, og saaledes trykkes Lønnen dybere og dybere ned. Deres Folk er af den tarveligst mulige Beskaffenhed, og der er ikke Tale om, at de kan danne Fagforening til gensidig Beskyttelse. Svederen behøver ikke at frygte for, at hans Folk skal forlade ham: han kan altid faa nok af den Slags Arbejdere. De mandlige Arbejdere arbejder paa Svederens Værksted eller i hans Hjem, og der sidder de den hele Dag og den halve Nat uden Afbrydelse. Svederen giver dem om Morgen en Kop Kaffe, om Aftenen en Kop The; Middagsmad maa de selv medbringe. Kvinderne tager det lettere Arbejde hjem med sig; for et Dusin Chemiser betales 7 à 8 Pence, men Arbejdersken skal selv lægge Garn til og have Maskine eller leje en saadan, — for 2½ Shilling om Ugen. Ved strengt Arbejde skal hun kunne expedere to Dusin om Dagen. — Sveder-Systemet bestaar ikke blot i Skrædderfaget og Konfektionsbranchen, men f. Ex. ogsaa i Skomager og Snedkerfaget. Det følger af sig selv, at de Sager, der laves paa saadanne Betingelser, bliver derefter. »Cheap clothes and nasty«.

Om Systemets Existens og om dets sørgelige Virkninger

er Vidnerne enige; — om Grunden til, at det i de senere Aar har vundet saa stærk Indgang i London (og endel andre store engelske Byer), er Enigheden ikke saa fuldstændig. Nogle henviser til Indvandringen af russiske og polske Jøder siden 1880—82; visse Grene af Beklædningsindustrien er næsten ganske i Hænderne paa dem. Der foregaar ogsaa en stadig Indvandring til de store Byer af Folk fra Landet; disse Folk kommer uden Fordannelse og uden Subsistensmidler og falder let i Hænderne paa Svederne. Skjortesyerskerne er for Størstedelen slet stillede Daglejeres og Arbejdsmands Koner; naar Manden er arbejdsløs, paatager Konen sig dette slet betalte Arbejde.

Saaledes faar Svederne de Ofre, de lever af. Men disse ulykkelige Ofre opfyldes af Had til de bestaaende Tilstande, og de vil efterhaanden voxe op til større og større Skarer, hvor Revolutionen vil søge sine Rekruter. Dette er den Overbevisning, som næres af dem, der er bedst kendt med de londonske Arbejderforhold.

Og det Middel, der skulde tjene til at Forebyggelse af de Misligheder, der er forbundne med »the sweating system«? Man anbefaler: at bringe Svedernes Arbejdssteder ind under Fabrikinspektionen. Disse Arbejdssteder hører enten ikke ind under Fabrik- og Værkstedloven, eller ogsaa er i alt Fald den forordnede Fabrikinspektion virkningsløs ligeoverfor dem. Deraf den lange Arbejdsdag og denne Tilside-sættelse af alle Hygiejnens Krav: Det er et mærkeligt Faktum dette: Fabriken, som Arbejderne har rettet saa mange Anklager imod, er nu næsten blevet et Sted, hvor de finder Ly og Beskyttelse, — og Hjemmet er det Sted, hvor de — Mænd, Kvinder og Børn — mest skaanselsløst exploiteres. (Jfr. bl. a. »Political Science Quarterly«, Marts, 1889.)

Sommer-Rejsende i Norge.

»Meddelelser fra det Statistiske Centralbureau. 6te Bind, 1888« (Kristiania, 1889) indeholder Oplysning om